

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 249 | Tarih 24-30 Mart

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 7 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

25 Mart: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından Ankara Valiliği 26 Mart-1 Nisan tarihleri arasında altı gün süreyle her türlü eylem ve toplantıyı yasaklarken, İzmir Valiliği de 26-29 Mart tarihleri arasında dört gün süreyle her türlü gösteri ve basın açıklamasını yasakladı.

27 Mart: İçişleri Bakanı, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından çıkan protestolara katıldıkları gerekçesiyle 1.800'den fazla kişinin gözaltına alındığını ve 260 kişinin de tutuklu yargılandığını açıkladı.

27 Mart: İstanbul'da bir mahkeme, aralarında üç gazetecinin de bulunduğu 40 kişiyi, Kadıköy'de kayyum atamalarına karşı düzenlenen bir protesto gösterisinde toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet ettikleri gerekçesiyle 3 ay 10 gün ile 5 ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırdı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

24 Mart: Sosyal medya platformu X, 365.000'den fazla Türkçe ve 11.000'den fazla İngilizce takipçisiyle ülkenin kalan birkaç bağımsız haber kuruluşundan biri olan Bianet'e, Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından yaptığı protesto haberleri nedeniyle hükümetin talimatıyla Türkiye'de erişimi engelledi.

26 Mart: Sosyal medya platformu X, Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasının ardından artan dijital sansür dolayısıyla, öğrencilere ve bazı medya kuruluşlarına ait 126 hesabın engellenmesine kararına itiraz ederek Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulundu.

27 Mart: RTÜK, İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasının ardından kitlesel protestoları haberleştirdikleri gerekçesiyle Sözcü TV'ye 10 günlük yayın yasağı getirdi ve muhalefete yakın diğer üç kanala da yaptırım uyguladı.

27 Mart: Türkiye'nin önde gelen siyaset bilimci ve gazetecilerinden Nuray Mert hakkında, 2014 yılında Suriye'de yaptığı bir röportaj sırasında Kürt militanlarla

çektirdiği fotoğraf nedeniyle terör örgütü üyeliği suçlamasıyla dava açıldı.

27 Mart: BBC muhabiri Mark Lowen, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasının ardından düzenlenen protestoları takip ederken İstanbul'da gözaltına alınmasının ardından Türkiye'den sınır dışı edildi.

27 Mart: Protestoları takip eden 7 foto muhabiri, Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasına karşı düzenlenen gösterileri haberleştirdikleri için gözaltına alındı. Gelen tepkinin ardından serbest bırakıldılar.

27 Mart: Sosyal medyada yaklaşık bir milyon takipçisi olan film yapımcısı ve Flu TV kurucusu İlker Canikligil, yaptığı bir yayında bir film sahnesine atıfta bulunması sebebiyle nefreti körüklediği ve şiddet çağrısı yaptığı iddiasıyla tutuklandı.

28 Mart: İsveçli gazeteci Joakim Medin, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasına ilişkin protestoları haberleştirmek üzere gittiği Türkiye'de gözaltına alındı.

28 Mart: Bir Türk mahkemesi, muhalefet partisinin çağrısı üzerine, protestoları görmezden gelen hükümet yanlısı medya kuruluşlarını ve onlara bağlı markaları hedef alan ve CHP tarafından hazırlanan boykot listesini yayınlayan üç internet sitesine erişimi engelledi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

25 Mart: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek amacıyla öğrencilerin öncülüğünde gerçekleştirilen akademik boykota destek veren Eğitim Sen hakkında suç teşvik iddiasıyla soruşturma başlattı.

28 Mart: Tutuklu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun avukatı Mehmet Pehlivan gözaltına alındı ve iki günlük sorgunun ardından serbest bırakıldı.

28 Mart: İstanbul'un Şişli ilçesinin Belediye Başkan Yardımcısı Ebru Özdemir, İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasının ardından terörle ilgili suçlamalarla tutuklandı.

KÜRT AZINLIK

26 Mart: Bir Türk mahkemesi, haber ajansı Mezopotamya'nın son alan adı

www.mezopotamyaajansi42.com 'a erişimi ulusal güvenliği gerekçe göstererek engelledi.

27 Mart: Eski HDP belediye meclis üyesi Ceylan Aslan, barışçıl eylem ve etkinliklere katıldığı gerekçesiyle 26 Mart'ta Diyarbakır'da çıkarıldığı mahkeme tarafından "terör örgütü üyeliği" ve toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet suçlarından 8 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

24 Mart: İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasına karşı düzenlenen protestolar sırasında polislin Saraçhane'deki kalabalığı plastik mermi ve göz yaşartıcı gaz kullanarak şiddetle dağıttığı, göstericileri ara sokaklarda kovaladığı ve birçoğunu darp ettikten sonra gözaltına aldığı bildirildi.

27 Mart: İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasına ilişkin protestolara polis müdahalesinin ardından, ev hapsine alınan bir kadın gözaltında cinsel tacize ve şiddetli saldırıya uğradığını bildirmiş, bunun üzerine İstanbul Barosu ve CHP avukatları tarafından yasal işlem başlatılmış ve izleme başlatılmıştır.

29 Mart: İnsan Hakları Derneği İstanbul Cezaevi Komisyonu'nun 679. "F Oturumu" eyleminde, Sincan 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutulan, kronik bronşektazi ve yaşamı tehdit eden komplikasyonlardan muzdarip ağır hasta mahkum Uğur Ok'un kötüleşen sağlığı ile ilgili endişeler dile getirildi.